

Katholiek Appel

Rembrandt Harmensz. van Rijn, De Maaltijd in Emmaus, olieverf op hout. Musée du Louvre, Paris, France.

Daarna verklaarde hij hun wat er in al de Schriften over hem geschreven stond, en hij begon bij Mozes en de Profeten. ... Toen hij met hen aan tafel aanlag, nam hij het brood, sprak het zegengebed uit, brak het en gaf het hun. Nu werden hun ogen geopend en herkenden ze hem. Maar hij werd onttrokken aan hun blik. Daarop zeiden ze tegen elkaar: 'Brandde ons hart niet toen hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons ontsloot?' Ze stonden op en gingen meteen terug naar Jeruzalem...

De twee leerlingen vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe hij zich aan hen kenbaar had gemaakt door het breken van het brood. Terwijl ze nog aan het vertellen waren, kwam Jezus zelf in hun midden staan en zei: 'Vrede zij met jullie.'... Daarop maakte hij hun verstand ontvankelijk voor het begrijpen van de Schriften. Hij zei tegen hen: 'Er staat geschreven dat de messias zal lijden en sterven, maar dat hij op de derde dag zal opstaan uit de dood, en dat in zijn naam alle volken opgeroepen zullen worden om tot inkeer te komen, opdat hun zonden worden vergeven. Jullie zullen hiervan getuigenis afleggen, te beginnen in Jeruzalem'.

(Lukas 24, 27w)

Aangestoken door de beweging...

...die begon in Jeruzalem en de eeuwen door wereldwijd mensen heeft meegenomen, willen wij, voorgangers van verschillende kerken, een goed woord doen voor de kerk, omdat wij geloven dat Jezus daar ook vandaag herkend kan worden als de opgestane Christus. Vanuit dit geloof, dat ons met elkaar tot één gemeenschap verbindt, doen wij een appel op alle kerken en christenen in Nederland om ernst te maken met wat wij samen met de kerk van alle eeuwen belijden: 'Wij geloven één heilige *katholieke* en apostolische kerk'. Deze kerk van Jezus Christus krijgt gestalte *overal, altijd en bij allen*, die met elkaar *de Schriften openen en het brood breken, in het spoor van de apostelen*.

Oecumenisch Forum voor Katholiceit

Wij delen met elkaar de zorg dat in onze kerken het besef van verbondenheid met de kerk van alle tijden en alle plaatsen vervaagt. Er is een tendens het geloof te beschouwen als een puur individuele zaak, die nauwelijks nog verbonden is met de kerk en haar geloofstraditie. Of het gesprek nu gaat over de liturgie, het ambt of het belijden, steeds weer blijkt dat het ons ontbreekt aan een referentiekader dat ons met elkaar verbindt en tot kerk van Jezus Christus maakt. Wij achten dat een schadelijke ontwikkeling, omdat ze tekort doet aan de maten van het christelijk geloof. Want alleen 'samen met alle heiligen', in verbondenheid met de kerk van alle tijden en alle plaatsen, kunnen wij de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte van Gods liefde verstaan (Efeziërs 3:18). Dat is wat in het credo bedoeld wordt met de uitspraak dat de kerk *katholiek* is: gericht op alles en allen.

Om de aandacht hiervoor in onze kerken levend te houden en om elkaar daarin te bemoedigen zoeken wij een gezamenlijk verband in het Oecumenisch Forum voor Katholiceit. Wij beseffen dat woorden als 'katholiek' en 'katholiceit' belast zijn en soms weerstand oproepen. Toch zijn zij onvervangbaar, omdat ze aanduiden wat essentieel is voor de kerk.

Kerk

De apostel Paulus noemt de kerk het lichaam van Christus, de zichtbare gestalte waarin Christus door zijn Geest onder ons aanwezig is, en waaraan mensen deel krijgen door middel van de doop, de poort naar de gemeenschap die leeft van 'Gods goede genade' (eu-charis-tie). Deze gemeenschap krijgt allereerst gestalte in de liturgie van Schrift en Maaltijd. Van daaruit manifesteert zij zich ook in de liturgie van het leven (pastoraat, diaconaat, apostolaat). Maar het begint allemaal bij de eucharistie: dááruit ontstaat de kerk, dáár komen alle aspecten samen die wezenlijk zijn voor het kerk zijn: gemeenschap met Christus en met elkaar, lofzang en gebed, verkondiging en viering, liturgie en diakonie, ambt en charisma.

Daarom bevelen wij de kerken aan om in toerusting, pastoraat en spirituele vorming het besef te wekken dat de dienst van Schrift en Maaltijd, zoals die gevierd wordt in de lokale kerk, de grondvorm is van het kerk zijn. Om dat besef te voeden en levend te houden is het belangrijk om op zondag de eucharistie te vieren.

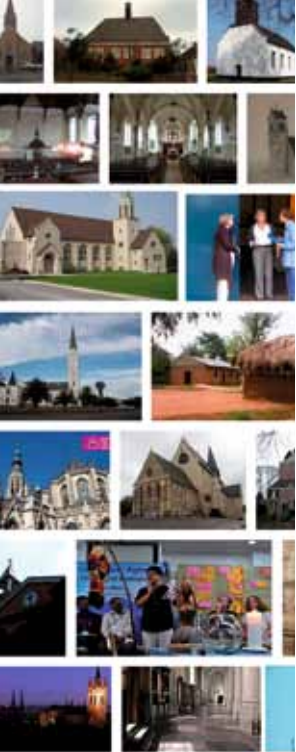

Katholiek

Het concept katholiciteit heeft een brede betekenis, die elke specifiek kerkelijke invulling te boven gaat, omdat het zijn oorsprong vindt in God zelf, nader bepaald: in de God van Israël, die in Christus naar ons toe gekomen is. Hij is de bron van alle katholiciteit, omdat 'Hij wil dat alle mensen gered worden en tot de kennis van de waarheid komen' (1 Tim.2:4). De kerk is niet meer (maar ook niet minder) dan werkzaam teken van Gods bedoeling met de hele wereld. Zij is de plek waar 'God gebeurt'. 'Heil is er niet buiten de kerk' (Cyprianus). Dat klinkt exclusief, maar de intentie ervan is inclusief, want het heil dat in de kerk gevonden wordt geldt allen. De kring rond de tafel van de Heer is zo wijd als de wereld.

Omdat de kerk in viering en geloofsleven een boodschap vertolkt die katholiek is van karakter, bestemd voor alle mensen van alle plaatsen en alle tijden, zal iedere lokale geloofsgemeenschap zich permanent moeten afvragen of ze leeft uit deze katholieke grondhouding, die drie aspecten kent:

Katholiek Overall

De kerk is katholiek omdat elke lokale kerkgemeenschap onderdeel is van de ene wereldwijde kerk van Christus, verspreid over alle volken, denominaties en culturen. Parochies en gemeenten zijn geen autonome eilandjes, maar zijn regionaal, landelijk en wereldwijd met elkaar verbonden als knopen van een visnet. Samen vormen parochies en gemeenten een lokale kerk. En samen vormen deze lokale kerken de ene kerk van Jezus Christus.

Daarom zullen lokale kerken zich openstellen voor elkaar en voor christenen uit andere tradities en culturen, ten einde in onderlinge uitwisseling en communicatie te zoeken naar wegen om samen kerk te zijn in deze tijd.

Katholiek Altijd

De kerk is katholiek omdat zij leeft uit het apostolisch getuigenis, zoals dat tot ons komt in de traditie. Zij heeft alleen toekomst wanneer zij haar geschiedenis en overlevering daaraan toetst, kritisch evalueert en op overtuigende wijze vertaalt en doorgeeft.

Daarom zullen christenen hun persoonlijke geloofsovertuiging altijd toetsen aan het geloof van de kerk der eeuwen. De kerk is solidair met haar tijd, maar wil deze ook overstijgen door mens en wereld open te houden naar Gods toekomst die rijker en groter is dan de context van het nu.

Katholiek Allen

De kerk is katholiek omdat haar boodschap gericht is op het geheel van de menselijke samenleving. Katholiciteit voedt het verlangen naar heelwording en is een weerwoord tegen de voortgaande afbraak van menselijke solidariteit in onze globaliserende wereld.

Daarom zullen christenen zich inzetten voor een humanitaire orde waarvan rechtvaardigheid, duurzaamheid en heelwording de kernwoorden zijn: katholiciteit als zoektocht naar een andere kwaliteit van globalisering.

Wat de kerk bijeenhoudt

Hoe zal de kerk, door eeuwenlange conflicten verdeeld geraakt en ‘door strijd uiteen gerukt’, al deze aspecten van katholiciteit bijeenhouden en bewaren? De vroege kerk heeft hiervoor drie instrumenten ontwikkeld: de canon (de Bijbel), het credo (geloofsbelijdenis) en het ambt van episkopè (opzicht), persoonlijk en collegiaal gestalte gegeven in de geloofsgemeenschap. Deze drie elementen vormen de waarborg voor de katholiciteit van de kerk. Zij hangen onlosmakelijk met elkaar samen. Maar hun onderlinge samenhang is veelal verloren gegaan. In sommige kerken kwam eenzijdig de nadruk te liggen op een episcopale gezagsstructuur, in andere op de Schrift of de belijdenis en raakte het ambt uit zicht. Het gevolg is dat de ene kerk van Christus uiteengevallen is en daarmee haar katholiciteit verloren heeft.

Bisschoppen in concilie bijeen rond de open bijbel (ikoon)

Daarom doen wij een appel op alle kerken en christenen in Nederland om terug te keren naar onze gezamenlijke oorsprong, en de samenhang tussen de canon, het credo en het ambt van *episkopè* te herstellen. Zo zullen wij de katholiciteit van de ene kerk van Christus hervinden en een geloofwaardig teken kunnen zijn van Gods heilzame bedoeling met deze wereld.

Uitnodiging

Het Oecumenisch Forum voor Katholiciteit stelt zich ten doel op te roepen tot een open geloofsgesprek over de katholiciteit als essentiële kwaliteit van de kerk. Wij willen dat doen door middel van woord en geschrift, conferenties en studiedagen, debatten en commentaren. Daarbij zoeken wij naar een katholieke, op heelheid gerichte spiritualiteit, in de hoop daarmee ook een bijdrage te leveren aan de broodnodige spirituele oecumene.

In de hoop dat velen zich in onze doelstelling zullen herkennen nodigen wij gemeenteleden en parochianen, predikanten en priesters, ouderlingen en diakenen, pastoraal werkers en parochiebestuurders - kortom, allen die de kerk van Jezus Christus liefhebben, uit zich bij ons aan te sluiten en via nevenstaande website dit appel te ondertekenen.

Ds Henk Gols, predikant van de Protestantse Kerk in Nederland (Nijmegen)
Ds Lieske Keuning, predikant van Protestantse Kerk in Nederland (Utrecht)
Dr Hans Kronenburg, emeritus predikant van de Protestantse Kerk in Nederland (Zeist)
Ds Idelette Otten, predikant van de Protestantse Kerk in Nederland (Vleuten)
Drs Henk Schoon, pastoor van de Oud-Katholieke Kerk in Nederland (Vleuten)
Ds J. H. Uytendogaardt, emeritus predikant van de Protestantse Kerk in Nederland (Utrecht)
Mgr dr Joris Vercammen, oud-katholiek aartsbisschop van Utrecht (Utrecht)
Dr Andreas Wöhle, predikant van de Protestantse Kerk in Nederland (Amsterdam)

www.forumkatholiciteit.nl

www.forumkatholiciteit.nl

